

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«27» червня 2024 року протокол № 6

Введено в дію наказом директора

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«28» червня 2024 року № 01-01/25-О.Д.

Директор Вікторія СИДОРЕНКО

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ ІЗ
ПСИХОЛОГІЇ**

Освітній рівень

Галузь знань

Спеціальність

На базі ОР

Освітня програма

другий (магістерський) рівень вищої освіти

05 Соціальні та поведінкові науки

053 Психологія

«спеціаліст», «магістр»

«Психологія»

Біла Церква 2024

УДК 159.9

Автор-укладач:

Інжиєвська Леся Анатоліївна – кандидатка психологічних наук, доцентка, доцентка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України

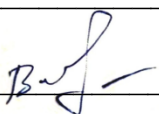
Схвалено

на засіданні кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти протокол № 7 від «04» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Володимир КУЛІШОВ

Схвалено рішенням Відбіркової комісії Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти протокол № 4 від «21» червня 2024 р.

Голова Відбіркової комісії Вікторія СИДОРЕНКО

Секретар Відбіркової комісії Володимир КУЛІШОВ

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (надалі – Інститут) забезпечується змістовна підготовка майбутніх фахівців-психологів відповідно до освітніх програм, схвалених і затверджених Вченою радою інституту.

Програму фахового іспиту для вступників на навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти із вказаного фаху розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України, відповідно програми предметного тесту з психології, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2024 р. № 426 та згідно з Правилами прийому на навчання до БІНПО у 2024 році.

Зміст програми охоплює в повному обсязі основні категорії, поняття, терміни та факти психології, передбачає чітке структурування і розподіл навчального матеріалу за основними розділами: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Експериментальна психологія», «Патопсихологія»,

Мета фахового вступного випробування – з'ясувати рівень теоретичних знань і практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні спеціаліста/магістра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 053 «Психологія» у межах ліцензованого обсягу.

Питання до фахового випробування складені таким чином, що вони дають можливість продемонструвати ступінь оволодіння відповідним науковим матеріалом і, за умови набуття адекватної компетентності, розв'язати практичні завдання, що впливають з поставлених питань.

Отримані вступником результати засвідчують рівень його знань, розвиток ключових компетентностей та встановлює відповідність можливості навчатися на магістерському рівні вищої за спеціальністю 053 «Психологія».

Фаховий іспит відбувається в усній формі.

І. Вимоги до вступників на фаховому іспиті

На усному фаховому іспиті із психології вступники мають продемонструвати:

- володіння науковим понятійно-категорійним апаратом в галузі психології;
- обізнаність у широкому колі психологічних теорій та вміння проводити їх порівняльний аналіз;
- розуміння тенденцій розвитку сучасної світової психології і їх соціокультурні та власне наукові детермінанти;
- вміння трансформувати теоретичні положення в практичні рекомендації та психотехнічні прийоми психологічного впливу.

II. Виконання фахового іспиту у форматі офлайн

Виконання фахового іспиту із психології у форматі офлайн відбувається відповідно до затвердженого розкладу проведення вступних іспитів другого (магістерського) рівня. Вступник має своєчасно прибути у зазначену в розкладі аудиторію з документом, що засвідчує особу.

Фаховий іспит з психології у форматі офлайн проводиться в усній формі з використанням екзаменаційних білетів. Білети затверджуються директоркою інституту та підписуються головою фахової атестаційної комісії. Вступник у довільній формі обирає номер білету. Для підготовки до відповіді вступнику надається 30 хвилин.

На кожного вступника заповнюється протокол фахового іспиту, до якого вносяться прізвища присутніх членів фахової атестаційної комісії, перелік питань екзаменаційного білету, додаткові питання, які задаються здобувачеві під час складання іспиту.

Під час проведення фахового іспиту з психології вступники зобов'язані дотримуватися правил вступу, відповідно до яких заборонено:

- приносити в інститут небезпечні предмети та речовини, що становлять загрозу для життя і здоров'я людини;
- використовувати під час складання іспиту засоби зв'язку, друковані або рукописні матеріали;
- протягом часу, відведеного для підготовки до іспиту спілкуватися з іншими вступниками, передавати їм будь-які предмети та/або матеріали.

У разі оголошення повітряної тривоги, здобувач має здати екзаменаційні матеріали атестаційній комісії і спуститися в укриття. Іспит буде продовжено після надходження сигналу «Відбій повітряної тривоги!».

III. Виконання фахового іспиту у дистанційному форматі

Виконання фахового іспиту з психології у дистанційному режимі проводиться з використанням ІТ-технологій, на платформі Microsoft Teams відповідно до розкладу проведення вступних іспитів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Для забезпечення проведення фахового іспиту із психології голова фахової атестаційної комісії виконує функції модератора відеоконференції. До обов'язків модератора відеоконференції входить:

- своєчасний початок відеоконференції зі складання фахового іспиту;
- підключення до відеоконференції інших членів екзаменаційної комісії;
- підключення до відеоконференції вступників на початку фахового іспиту;
- надсилання екзаменаційних білетів і матеріалів вступникам;

- відключення від режиму відеоконференції тих вступників, що вже склали фаховий іспит, а також тих вступників, що порушують порядок і процедуру проведення фахового іспиту в дистанційному режимі;
- забезпечення завершення відеоконференції зі складання фахового іспиту;
- інші функції, пов'язані із технічним аспектом забезпечення проведення фахового іспиту.

Для забезпечення прозорого виконання фахового іспиту з психології вступники зобов'язані за 15 хвилин до початку іспиту підключитися до відеоконференції, щоб екзаменатори могли зафіксувати їх присутність. Встановлення особи під час фахового іспиту з психології відбувається шляхом пред'явлення вступником паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон голові фахової атестаційної комісії та екзаменаторам через відеокамеру.

Фаховий іспит з психології проходить у форматі співбесіди за питаннями екзаменаційного білета.

Демонструють екзаменатори на екрані екзаменаційний білет, який вступник обирає самостійно, називаючи бажане число від 1 до 25.

Під час проведення фахового іспиту з психології вступники зобов'язані постійно підтримувати відео- та аудіозв'язок з екзаменатором. Камера відеозв'язку має бути налаштована таким чином, щоб екзаменатори могли спостерігати за процесом виконання іспиту, а саме: бачити вступника для забезпечення академічної доброчесності під час написання.

Користування сторонніми носіями інформації, зокрема мобільними телефонами, іншими електронними засобами, крім того, який безпосередньо використовується для зв'язку з екзаменаторами, під час дистанційного проведення фахового іспиту з психології, заборонено.

Під час виконання фахового іспиту з психології поряд зі вступником не можуть бути присутні треті особи (в іншому випадку іспит припиняється).

Для забезпечення прозорості проведення фахового іспиту з педагогіки та психології ведеться відеозапис.

Вступники, які без поважних причин (визнаних такими за рішенням Приймальної комісії інституту) не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального значення, до участі в наступних випробуваннях і в конкурсному відборі не допускаються; перескладання вступних випробувань не допускається.

IV. Структура і зміст фахового іспиту із психології

Вступник спеціальності 053 «Психологія» повинен мати теоретичні знання з базових курсів психології. При цьому рівень компетентності випускника оцінюється за сукупним рівнем продемонстрованої фахової компетентності і передбачає:

- орієнтування в історії та логіці розвитку психологічних явищ та знань;

–розуміння сутності та форм вияву психічних процесів, станів і властивостей;

–орієнтування у анатомо-фізіологічних, онтогенетичних та соціокультурних особливостях функціонування психіки;

–вміння використати набуті знання на практиці (в межах запропонованих практичних задач).

Фаховий іспит проводиться у два етапи:

1. Письмовий – вступники здають письмову відповідь на тестові завдання та питання екзаменаційного білету у письмовій формі. 25 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей. Вступнику необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її номер у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. Тривалість письмового етапу – 60 хв. (не більше 100 хв.). Відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі подається на окремому бланку.

2. Усний – співбесіда із вступниками з питань екзаменаційного білету.

Білет фахового іспиту містить 2 теоретичних питання.

Критерії оцінювання: завдання оцінюється за 200 бальною шкалою:

Тестові завдання – 100 балів.

Відповідь на питання екзаменаційного білету – 100 балів.

За результатами іспиту проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями.

Вірне виконання усіх **тестових завдань** оцінюється в 100 балів. Кількість балів за правильну відповідь на одне тестове завдання – 4 бали. Відсутність правильної відповіді оцінюється в 0 балів.

Вимоги до **відповіді вступника**.

Абітурієнт повинен:

- знати матеріал;
- повно та коректно обґрунтувати відповіді;
- уміти аргументовано висловлювати свої думки
- послідовно відповідати на запитання.

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Психологія як наука, її предмет і завдання. Сучасна система психологічних знань, міжпредметні зв'язки психології. Основні напрямки психології та сучасні тенденції її розвитку. Поняття психіки та свідомості, їх диференціація та співвідношення. Свідомість як вища форма відображення. Функції, структура та фактори формування свідомості. Самосвідомість, її функції та структура. Образ «Я», його склад та призначення. Самооцінка, її види та механізми формування. Загальна психологічна характеристика діяльності, її структура і види. Характеристика базових психологічних результатів діяльності. Онтогенетичні види діяльності людини.

Відчуття та сприймання, їх функції, структура та властивості. Основні сенсорні та перцептивні властивості людини. Пам'ять, її призначення та теорії функціонування. Характеристика видів і процесів пам'яті. Індивідуальні мнемічні властивості людини. Мислення як пізнавальний процес, його функції та операції. Основні форми та види мислення. Індивідуальні якості мислення людини. Емоції та почуття як вияви афективної сфери особистості, їх функції та різновиди. Основні форми переживання емоційних станів людиною. Поняття афективної культури особистості та її формування. Воля як психологічна категорія, її функції. Вольові дії та якості особистості. Механізми формування вольової регуляції особистості.

Активність особистості та її джерела. Поняття про потреби, мотиви, інтереси. Зовнішнє та внутрішнє спонукання. Закони існування потреб. Класифікація потреб. Взаємозв'язок потреб і мотивів. Мотиви та цілі діяльності. Класифікація мотивів поведінки й діяльності особистості. Спрямованість особистості. Установка особистості, особливості її формування.

Психологічні основи діяльності та спілкування особистості. Сутність діяльності. Поняття про дію. Внутрішня психічна діяльність. Інтеріоризація.

Екстеріоризація. Їх сутність та роль в психічній діяльності людини. Психологічна структура діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Основні види діяльності. Навички. Уміння. Звички.

Сутність спілкування. Функції та структура спілкування. Аспекти спілкування. Засоби спілкування. Різновиди спілкування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дуткевич Т. Загальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
2. Колобич О. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.
3. Лукіянчук А.М. Розвиток критичного мислення учнів: методичні рекомендації. Біла Церква: БІНПО УМО, 2018. 73 с.
4. Максименко С. Загальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 272 с.
5. Основи психології: теорія і практика. Навчальний посібник/ О.О.Лазуренко, М.М.Матяш, Н.А.Тертична. К., 2019. 324с.
6. Савчин М. Загальна психологія. К.: ВЦ «Академія» Серія книг Альма-матер. 2020. 344с.
7. Сергієнкова О., Столярчук О., Коханова О, Пасека О. Загальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.
8. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник/ Ільїна Н., Мисник С. К.: Університетська книга. 2017. 352 с.

РОЗДІЛ 2 ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Психічний розвиток людини, його показники й особливості. Характеристика чинників психічного розвитку. Поняття психологічного віку людини. Аналіз вітчизняних теорій психічного розвитку дитини. Концепції психічного розвитку дитини: біогенетичні та соціогенетичні напрямки.

Загальна характеристика психічного розвитку немовлят. Особливості психічного розвитку дитини в ранньому дитинстві. Специфіка становлення особистості в період раннього дитинства. Психічний розвиток дитини в молодшому шкільному віці. Роль учіння молодших школярів для формування їх пізнавальних і особистісних якостей. Початкова шкільна дезадаптація: причини, ознаки і способи корекції. Роль дошкільного періоду в процесі становлення особистості. Психологічні особливості дошкільнят. Шкільна зрілість дошкільнят, її зміст та особливості формування. Психічний розвиток підлітків. Специфіка взаємин підлітків з дорослими та ровесниками. Психологічні аспекти важковиховуваності підлітків. Психологічні особливості юнацтва. Інтелектуальні та особистісні зміни в юнацькому

періоді. Характеристика самовизначення як центрального психічного прояву юнацтва.

Психологічні особливості раннього дорослого віку. Самореалізація особистості в сімейній та професійній сферах. Типові психологічні кризи ранньої дорослості. Функціонування психіки людини періоду середньої дорослості. Криза середини життя: детермінація та симптоматика. Особистісні зміни в середньому дорослому віці. Психологічні особливості людей похилого віку. Проблема збереження особистісної ідентичності та специфіка соціальних взаємин в пізньому дорослому віці.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Тертична П.А. Вікова психологія: навч. Посібник. Н.А.Тертична К.: Книга-плюс, 2018. 352 с.
2. Кравець Р.С. Вікова психологія : навчальний посібник К.: Алерта, 2019. 112 с
3. Лукіяничук А.М. Психологічні основи професійного становлення та розвитку особистості майбутнього кваліфікованого робітника: навчально-методичний посібник. Вид 2-ге, поробл. доповн, Біла Церква : БІНПО, 2020. 139 с.
4. Сергєєнкова О.П. Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. 376 с.
5. Кутішенко В. Вікова та педагогічна психологія. Начальник посібник. - К.:Центр учбової літератури, 2017. 138 с.
6. Кравець Р.С. Вікова психологія : навчальний посібник К.: Алерта, 2019. 112 с.

РОЗДІЛ 3 СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Підходи до психологічного тлумачення особистості, її структури та чинників формування. Зміст, механізми та інститути соціалізації особистості. Етапи та структура процесу соціалізації. Засвоєння гендерних ролей. Чинники тендерної соціалізації особистості. Соціально-психологічної дезадаптації особистості.

Поняття спілкування, його зміст, цілі та функції. Види спілкування. Стратегії міжособистісного спілкування. Комунікативна та перцептивна сторони спілкування. Механізми взаєморозуміння. Бар'єри взаєморозуміння. Вербальна та невербальна комунікація. Чинники ефективності спілкування.

Підходи до проблеми взаємодії в соціальній психології. Взаємодія і спільна діяльність. Види міжособистісної взаємодії. Деструктивні форми взаємодії, їх різновиди. Взаємозв'язок агресії і культури. Сутність конфлікту. Види конфліктів у міжособистісній взаємодії та причини їх виникнення. Динаміка конфлікту. Стратегії поведінки учасників конфлікту. Альтруїстична поведінка у взаємодії, її мотивація та наслідки. Природа

альтруїстичної поведінки. Специфіка соціальної взаємодії на рівні дружби. Дружба людей на різних етапах життєвого циклу. Загальна характеристика міжособистісного впливу. Механізми міжособистісних впливів та способи захисту від негативних впливів. Види психологічного впливу.

Поняття малих соціальних груп та підходи до їх класифікації. Соціально - психологічні характеристики малої соціальної групи та структуру взаємовідносин у ній. Сім'я як соціальний інститут. Функції та специфіка сімейного спілкування. Прийняття групового рішення. Відмінності між груповими та індивідуальними рішеннями. Поняття «групова динаміка» та «групові процеси». Механізми групової динаміки. Поняття «керівник» та «лідер». Теорії лідерства. Етапи входження особистості в групу. Детермінанти конформності та рівні конформної поведінки людини. Сутність, функції та структуру соціальної установки. Особливості взаємозв'язку соціальної установки та поведінки особистості.

Класифікація великих соціальних груп. Ознаки та структура великих соціальних груп. Натовп, маса, публіка. Поняття «етнічні групи», «національна свідомість» та «національний характер». Психологічні особливості українського національного характеру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Єрмакова Н.О. Соціальна психологія : навч.-метод. посіб. К.: Каравела, 2009. 216 с.
2. Волянська О.В, Ніколаєвська А.М. Соціальна психологія: навч. посіб. К. : Знання, 2008. 275 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник [вид. 2-ге, виправ. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2005. 448 с.
5. Соціальна психологія в Україні: Довідник / АПН України; Інститут соціальної та політичної психології / М. М. Слюсаревський [ред.]; Л.П. Булах [упоряд.]. К.: Міленіум, 2004. 195 с.

РОЗДІЛ 4 ПСИХОДІАГНОСТИКА

Психодіагностика як наука: предмет, завдання, складові, функції. Основні принципи психодіагностики та правила використання психодіагностичних методик. Морально-етичні норми проведення психологічного діагностування. Загальна характеристика методів психодіагностики та підходи до їх класифікації. Умови організації психодіагностичного обстеження. Специфіка психодіагностичної роботи з різними віковими категоріями дітей. Характеристика змінних мети обстеження, особистості досліджуваного, особистості психолога та ситуативної змінної. Сутність психологічного діагнозу. Рівні психологічного діагнозу: симптоматичний, етіологічний, типологічний. Ситуації

психодіагностики. Вимоги до психометричної підготовки психолога. Способи оцінки валідності психодіагностичних методик та прийоми перевірки їх надійності.

Об'єктивний, суб'єктивний і проєктивний діагностичні підходи. Поняття «тест». Основні вимоги до використання психодіагностичних тестів, правила організації й проведення тестування. Специфіка проєктивної психодіагностики, її переваги та недоліки. Види проєктивних методик та особливості їх використання. Поняття психологічного експерименту, його особливості та види. Стандартизовані самозвіти (тести-опитувальники, відкриті опитувальники, шкальні техніки). Причини невірогідності самозвітів. Основні проблеми конструювання та використання особистісних опитувальників. Найвідоміші типологічні опитувальники. Характеристика основних напрямків психодіагностичної роботи в трудових організаціях підприємства. Психодіагностика в психоконсультативній практиці. Психодіагностика міжособистісних відносин. Специфіка діагностики психологічного клімату та рівня розвитку малої соціальної групи. Основи професійної психодіагностики. Методики діагностики мотиваційної сфери та спрямованості особистості.

Характеристика найбільш відомих методик діагностики інтелекту. Особливості діагностики самоставлення особистості. Основні класи методик психодіагностики самосвідомості. Особливості діагностики порушень розвитку та емоційно-особистісної дезадаптації. Зміст та засоби діагностики емоційно-вольової сфери. Наукові напрямки психологічних досліджень, їх типологія та ознаки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Галян І.М. Психодіагностика: навчальний посібник. К: Академвидав, 2011. 464 с.
2. Основи психодіагностики в соціальній сфері та клінічній практиці: навчальний посібник/ О.Любчук, Ю.Горбанюк, В.Луньов, Т.Мельничук, Ю.Удовенко / Заг. ред. О.Любчук. Hamilton: Accent Graphics Communications К.: Інтерсервіс, 2017. 286 с.
3. Основи психодіагностики: метод, рек. з навч. дисц. / Уклад.: А.Весельська, Г. Кострікіна, Л. Котлова, Г. Хворова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 31 с.
4. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М.Чала, А.М. Шахрайчук. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.

РОЗДІЛ 5. ПСИХОЛОГІЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЯ

Психологічна консультація як вид надання психологічної допомоги особистості. Предмет, завдання, цілі та мета психологічного консультування. Зміст та види психокоисультативної роботи. Принципи психологічного

консультування. Механізми психологічного впливу в консультативній роботі. Моделі консультативної допомоги. Структура та хронотоп консультації. Початок консультативної взаємодії. Термінологія в психологічному консультуванні. Скарга. Самодіагноз. Проблема. Запит. Налагодження ефективного контакту. Поняття про рапорт.

Психотерапевтичні навички ведення консультативного інтерв'ю. Техніки прояснення інформації. Психотерапевтичні навички ведення консультативного інтерв'ю. Рефлексивне слухання. Заохочення мовлення. Мікронавички з'ясування та уточнення інформації, розпізнавання емоційних переживань. Техніки відображення. Відображення почуттів. Фокусування переживань. Емпатійна відповідь. Відображення значень. Мовлення як інструмент

психотерапевтичної допомоги. Активізація несвідомих процесів. Трансформація емоційних реакцій. Зворотний зв'язок. Інтерпретація. Конфронтація. Робота з опором та переносом. Навіювання як основа інтервенції. Терапевтичний клімат як передумова встановлення консультативного контакту; фізичні та емоційні компоненти терапевтичного клімату. Психологічний захист, види та роль в консультативному процесі. Поняття опору в консультативній взаємодії, робота з опором. Проблема переносу і контрпереносу в консультативному консультуванні.

Зміст та види психологічної корекції. Принципи психологічної корекції: автономії особистості, норми і індивідуального розвитку, особистісних досягнень, випереджаючого розвитку, системності розвитку, корекції, залучення значущих осіб, особистісної мотивації, психокорекційного контакту та рівності позицій, єдності діагностики і корекції. Розробка психокорекційної програми.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навчальний посібник. К: ВД «Професіонал», 2005. 656 с.
2. Магдисюк Л. І. Основи психологічного консультування : навч. посіб. / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
3. Медична психологія : в 2-х т. Т. 2. Спеціальна медична психологія / [Г.Я. Пілягіна та ін.; за ред. Г.Я. Пілягіної. Вінниця : Нова Книга, 2020. 496с.

РЕКОМЕНДОВАНА АНГЛОМОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Myers D. Psychology; 9th-edition, Worth Publishers, 2010.
2. John Sommers-Flanagan, Rita Sommers-Flanagan Counseling and Psychotherapy Theories in Context and Practice John Wiley & Sons, 2012
3. Robert L. Solso Experimental Psychology: A Case Approach (8th Edition) Pearson, 2007

4. David Shaffer Social and Personality Development (6th Edition) Cengage Learning, 2008

5. Gerald Corey. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy 10th Edition-Cengage Learning 2016.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Предмет, завдання, принципи психологічної науки у структурі сучасних наук.
2. Нервова система та психіка.
3. Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ.
4. Структура та основні галузі психології.
5. Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості.
6. Проблема психічного розвитку.
7. Темперамент, характер, здібності у структурі індивідуальності.
8. Пізнавальні процеси: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява.
9. Особистість у вимірі психологічної науки.
10. Проблема періодизації психічного розвитку людини (за Е.Еріксоном).
11. Психологічна характеристика дошкільного віку.
12. Психологічна характеристика молодшого шкільного віку.
13. Психологічна характеристика підліткового віку
14. Психологічна характеристика юнацького періоду.
15. Психологічна характеристика дорослості.
16. Види та основні етапи вольових дій.
17. Зовнішні та внутрішні прояви волі.
18. Довільні вольові дії.
19. Зв'язок волі з мотивацією особистості, наявністю потягів, бажань, мети щодо виконання діяльності.
20. Класифікація основних вольових якостей особистості.
21. Різновиди вольових актів
22. Структура людської діяльності. Генезис її розвитку: гра, навчання, праця.
23. Проблема установок, мотивів, потреб, ідеалів як детермінант особистісної поведінки.
24. Захисні механізми психіки та їхня потенціальна роль в забезпеченні особистісного гомеостазу.
25. Формування світогляду як стрижнева проблема особистісного розвитку
26. Педагогічна та психологічна думка XX - початку XXI ст.
27. Психоаналітична теорія З. Фрейда.
28. Аналітична психологія К.-Г. Юнга.

29. Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон) та необіхевіоризм (А. Бандура, Б. Скінер).
30. Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.
31. Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом).
32. Генетична психологія Ж. Піаже.
33. Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів.
34. Програма психологічного дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження.
35. Якість дослідницької інформації: репрезентативність, валідність, надійність.
36. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.
37. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.
38. Поняття тестування. Види тестів.
39. Методи опитування у психології.
40. Соціометрія та контент-аналіз.
41. Вимірювання: визначення, види, рівні.
42. Описова статистика: кількісний та якісний аналіз даних.
43. Кореляційний аналіз: сутність, види.
44. Поняття та етапи професіоналізації.
45. Соціалізація особистості: поняття, інститути та механізми.
46. Соціально-психологічна структура особистості.
47. Соціальні ролі та соціальні установки особистості.
48. Емоційний, когнітивний та поведінковий компоненти соціальних установок.
49. Механізми соціальної регуляції поведінки особистості.
50. Психосоціальна патологія, її витоки.
51. Взаємозв'язок соціальної психології з соціологією, етикою, демографією.
52. Чинники, що впливають на формування соціальних установок.
53. Соціально-психологічна структура особистості.
54. Статус особистості як показник становища у групі.
55. Соціальна роль як реалізація статусу і позиції особистості.
56. Соціально-психологічна сутність установки.
57. Вплив соціально-психологічних чинників на соціалізацію особистості.
58. Групові норми і нормативна поведінка.
59. Основні підходи до вивчення малої соціальної групи.
60. Класифікація малих соціальних груп.
61. Історія досліджень малої соціальної групи.
62. Структура малих соціальних груп.
63. Поняття про види групових структур..
64. Поняття та процеси групової динаміки.

65. Механізми групової динаміки.
66. Групові норми та нормоутворення
67. Феномен групового тиску. Конформізм та конформність.
68. Вплив меншості на групу.
69. Проблема згуртованості групи. Міжособистісна сумісність.
70. . Поняття лідерства та керівництва в соціальній психології.
71. Лідерство і керівництво в малих групах.
72. Основні психологічні концепції лідерства.
73. Типологія лідерства.
74. Психологія великих спільнот.
75. . Індивідуально-психологічні чинники формування натовпу.
76. Етапи формування та розвитку натовпу.
77. Механізми консолідації та розвитку натовпів.
78. Особистість і натовп, їх взаємодія.
79. Паніка як соціально-психологічний феномен.
80. Соціальні ролі та соціальна позиція особистості.
81. Поняття та види соціального статусу.
82. Стать і гендер: психологічний аспект.
83. Конфлікт і конфліктна ситуація.
84. Спілкування як соціально-психологічне явище: сутність, види, структура, функції.
85. Комунікативна, інтерактивна, перцептивна сторони спілкування.
86. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий).
87. Девіантна поведінка особистості: поняття, види і профілактика девіацій
88. Суїцидальна та залежна поведінка.
89. Психологічні особливості булінгу, мобінгу, ейджизму.
90. Психологічна характеристика стилів керівництва.